COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 18.3.2024
COM(2024) 160 final

2024/0075 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind semnarea, în numele Uniunii, a Acordului dintre Uniunea Europeană și Republica Serbia privind activitățile operative desfășurate de Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă în Republica Serbia

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

Una dintre sarcinile Agenției Europene pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă („agenția”) este de a coopera cu țările terțe în ceea ce privește domeniile care intră sub incidența Regulamentului privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european [Regulamentul (UE) 2019/1896 – „regulamentul”] „inclusiv prin eventuala trimitere operativă a echipelor de gestionare a frontierelor în țări terțe”[1]. În mod specific, agenția, ca parte a poliției de frontieră și gărzii de coastă la nivel european, trebuie să asigure gestionarea europeană integrată a frontierelor[2], o componentă a acesteia fiind cooperarea cu țările terțe în domeniile care intră sub incidența regulamentului, cu un accent deosebit pe țările terțe învecinate și pe țările de origine sau de tranzit pentru migrația ilegală[3]. Agenția poate coopera cu autoritățile țărilor terțe competente în domeniile care intră sub incidența regulamentului în măsura necesară pentru îndeplinirea sarcinilor sale[4] și poate desfășura acțiuni legate de gestionarea europeană integrată a frontierelor pe teritoriul unei țări terțe, sub rezerva acordului țării terțe respective.

În temeiul articolului 73 alineatul (3) din regulament, în situațiile în care trebuie trimise echipe de gestionare a frontierelor din cadrul corpului permanent al poliției de frontieră și gărzii de coastă la nivel european către o țară terță în care membrii echipei vor exercita competențe de executare, Uniunea ar trebui să încheie cu țara terță respectivă un acord privind statutul. Un astfel de acord privind statutul ar trebui să se bazeze pe modelul pe care Comisia l-a elaborat în conformitate cu articolul 76 alineatul (1) din regulament. Comisia a adoptat acest model la data de 21 decembrie 2021[5].

Republica Serbia (denumită în continuare „Serbia”) se situează din punct de vedere geografic pe una dintre principalele rute folosite în migrația mixtă ilegală către Uniunea Europeană. În 2023, Frontex a înregistrat aproximativ 99 000 de treceri ilegale ale frontierelor externe ale Uniunii Europene pe ruta Balcanilor de Vest, la care se adaugă cele peste 25 000 de treceri ilegale înregistrate la frontierele dintre Serbia și țări din afara UE. Migranții aflați în situație ilegală sunt vizați de grupuri infracționale organizate implicate în introducerea ilegală de persoane și sunt expuși unui risc ridicat de încălcare a drepturilor omului. Nivelul ridicat al sosirilor ilegale și al cererilor de azil exercită, de asemenea, o presiune semnificativă asupra unor state membre ale Uniunii Europene, ceea ce duce la necesitatea unei acțiuni comune și coordonate la nivelul Uniunii.

---

1 Articolul 10 alineatul (1) litera (u) din Regulamentul (UE) 2019/1896 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2019 privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european (JO L 295, 14.11.2019, p. 1).

2 Articolul 71 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2019/1896.

3 Articolul 3 litera (g) din Regulamentul (UE) 2019/1896.

4 Articolul 73 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2019/1896.

5 Comunicarea COM(2021) 829 – Model al acordului privind statutul prevăzut în Regulamentul (UE) 2019/1896 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2019 privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1052/2013 și (UE) 2016/1624.

În 2020, Uniunea și Serbia au încheiat un acord privind statutul[6] în baza Regulamentului (UE) 2016/1624[7], care a fost abrogat și înlocuit cu regulamentul. Dat fiind că Regulamentul (UE) 2016/1624 are un domeniu de aplicare limitat, operațiunile comune desfășurate în baza acestui acord privind statutul sunt limitate la frontierele Serbiei cu Uniunea Europeană. Acționând în acest cadru limitat, Frontex desfășoară *operațiunea comună Serbia* (*Joint Operation Serbia*, denumită anterior operațiunea comună Serbia terestră - *Joint Operation Serbia Land*) la frontierele terestre ale Serbiei cu Ungaria și Bulgaria. La data de 12 februarie 2024, în cadrul acestei operațiuni participau 99 de ofițeri trimiși din corpul permanent al Frontex, ceea ce a avut condus la îmbunătățirea controlului la frontiere prin reducerea migrației ilegale și prin combaterea criminalității transfrontaliere.

La data de 18 noiembrie 2022, în urma intrării în vigoare a Regulamentului (UE) 2019/1896, care a extins domeniul de aplicare al acordurilor privind statutul de mai jos, Comisia a primit din partea Consiliului autorizațiile necesare pentru a deschide negocieri cu Serbia[8], precum și cu Muntenegru, Albania și Bosnia și Herțegovina, în vederea încheierii de acorduri privind activitățile operative care urmează să fie desfășurate de Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă în țările respective pe baza acestui nou regulament. La data de 30 noiembrie 2022, Comisia a organizat o reuniune cu cele patru țări menționate anterior, în cadrul căreia au fost evidențiate principalele noutăți ale modelului de acord privind statutul. Comisia, în numele Uniunii Europene, și Serbia au purtat negocieri formale în vederea ajungerii la un acord la 14 septembrie și 7 noiembrie 2023. Comisia consideră că obiectivele stabilite de Consiliu în cadrul directivelor sale de negociere au fost îndeplinite și că acordul este acceptabil pentru Uniune.

Proiectul de acord se abate de la modelul de acord privind statutul[9], conferindu-le membrilor echipelor o imunitate limitată jurisdicțională în materie penală[10] și prevăzând o excepție limitată de la inviolabilitatea clădirilor, a sediilor și a activelor agenției[11]. Aceste derogări de la model sunt acceptabile, având în vedere statutul recunoscut al Serbiei de țară candidată la aderarea la Uniunea Europeană, faptul că actualul acord privind statutul încheiat cu Serbia prevede dispoziții și operațiuni comparabile în temeiul acordului respectiv și că s-au acceptat derogări similare sau identice pentru toate țările învecinate cu Serbia care au negociat recent acorduri similare cu Uniunea.Propunerea de decizie a Consiliului atașată constituie temeiul juridic pentru semnarea Acordului dintre Uniunea Europeană și Republica Serbia referitor la activitățile operative desfășurate de Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă în Republica Serbia.

---

6 Decizia (UE) 2020/865 a Consiliului din 26 mai 2020 privind încheierea Acordului privind statutul dintre Uniunea Europeană și Republica Serbia referitor la acțiunile desfășurate de Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă în Republica Serbia (JO L 202, 25.6.2020, p. 1).

7 Regulamentul (UE) 2016/1624 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 septembrie 2016 privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european și de modificare a Regulamentului (UE) 2016/399 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 863/2007 al Parlamentului European și al Consiliului, a Regulamentului (CE) nr. 2007/2004 al Consiliului și a Deciziei 2005/267/CE a Consiliului (JO L 251, 16.9.2016, p. 1).

8 JO L 300, 21.11.2022, p. 29.

9 Comunicarea COM(2021) 829 – Model al acordului privind statutul prevăzut în Regulamentul (UE) 2019/1896 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2019 privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1052/2013 și (UE) 2016/1624.

10 A se vedea articolul 12 alineatul (3) din proiectul de acord.

11 A se vedea articolul 11 alineatul (5) din proiectul de acord.

Situația țărilor asociate spațiului Schengen

Prezenta propunere se bazează pe acquis-ul Schengen în domeniul gestionării frontierelor externe. Cu toate acestea, Uniunea nu are competența de a încheia un acord privind statutul cu Serbia într-un mod care să îl facă obligatoriu pentru Norvegia, Islanda, Elveția și Liechtenstein. Pentru a avea asigurarea că polițiștii de frontieră și alte categorii relevante de personal trimise de țările respective în Serbia beneficiază de același statut ca cel prevăzut în viitorul acord privind statutul, o declarație comună atașată la Propunerea de decizie a Consiliului privind semnarea acordului privind statutul ar trebui să afirme că este de dorit să se încheie acorduri similare între Serbia și fiecare dintre țările asociate respective.

Prezenta decizie constituie o dezvoltare a dispozițiilor acquis-ului Schengen la care Irlanda nu participă, în conformitate cu Decizia 2002/192/CE a Consiliului[12]; prin urmare, Irlanda nu participă la adoptarea prezentei decizii, aceasta nu este obligatorie pentru respectivul stat membru și nu i se aplică. În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei decizii, nu are obligații în temeiul acesteia și nu face obiectul aplicării sale.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Consolidarea controalelor pe teritoriul Serbiei va avea un impact pozitiv asupra gestionării frontierelor externe ale Uniunii, precum și asupra frontierelor Serbiei. Încheierea unui acord privind statutul ar fi corelată cu obiectivele și prioritățile mai ample de cooperare, astfel cum sunt prevăzute în Acordul de stabilizare și de asociere al Uniunii Europene cu Serbia[13]..

Încheierea unui acord privind statutul ar mai putea sprijini și eforturile și angajamentele mai ample ale Uniunii Europene de a dezvolta în continuare cooperarea și capabilitățile[14] pentru a contribui la gestionarea răspunsului în situații de criză și de a promova convergența în chestiuni externe și de securitate între Uniune și Serbia.

2. TEMEI JURIDIC ȘI PROPORȚIONALITATE

Temeiul juridic al prezentei propuneri este reprezentat de articolul 77 alineatul (2) literele (b) și (d) și de articolul 79 alineatul (2) litera (c) din TFUE coroborate cu articolul 218 alineatul (5) din TFUE.

Competența Uniunii Europene de a încheia un acord privind statutul este prevăzută în mod explicit la articolul 73 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2019/1896, care prevede că „[î]n situațiile în care trebuie trimise echipe de gestionare a frontierelor din cadrul corpului permanent către o țară terță în care membrii echipei vor exercita competențe de executare, Uniunea […] încheie cu țara terță respectivă un acord privind statutul”.

În temeiul articolului 3 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Uniunea are competență exclusivă în ceea ce privește încheierea unui acord internațional, în cazul în care încheierea acestuia este prevăzută de un act legislativ al Uniunii. Articolul 73 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2019/1896 prevede că „Uniunea încheie cu țara terță respectivă” un acord privind statutul. Prin urmare, acordul care urmează să fie semnat și

[12] Decizia 2002/192/CE a Consiliului din 28 februarie 2002 privind solicitarea Irlandei de a participa la unele dintre dispozițiile acquis-ului Schengen, JO L 64, 7.3.2002, p. 20.

[13] JO L 278, 18.10.2013, p. 16.

[14] De exemplu, formarea, conștientizarea situației, echipamentele, capacitatea de reacție, detașarea personalului etc.

încheiat cu Serbia ține de competența exclusivă a Uniunii Europene. În conformitate cu articolul 73 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2019/1896, acordul privind statutul propus se bazează pe modelul de acord adoptat de Comisie în decembrie 2021[15], ținând seama de dispozițiile convenite anterior ale acordului privind statutul existent cu Serbia[16].

Dispozițiile acordului propus nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor sale, și anume, pe baza modelului de acord privind statutul, cuprind toate aspectele necesare pentru desfășurarea acțiunilor echipelor de gestionare a frontierelor din cadrul corpului permanent trimise într-o țară terță în care membrii echipelor vor exercita competențe de executare, în special domeniul de aplicare al operațiunii, dispozițiile referitoare la răspunderea civilă și penală, sarcinile și competențele membrilor echipelor, măsurile legate de înființarea unui birou-antenă și măsurile practice legate de respectarea drepturilor fundamentale.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR *EX POST,* ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

- **Evaluările *ex post*/verificarea adecvării legislației existente**

Fiind vorba de un nou acord, nu s-a putut efectua o evaluare sau o verificare a adecvării instrumentelor existente. Nu este necesară o evaluare a impactului pentru negocierea unui acord privind statutul.

- **Drepturile fundamentale**

Astfel cum se prevede în considerentul 88 din Regulamentul (UE) 2019/1896, Comisia a evaluat situația drepturilor fundamentale din Serbia relevantă pentru domeniile reglementate de acordul privind statutul și va informa Parlamentul European cu privire la aceasta.

Acordul avut în vedere conține măsuri practice legate de respectarea drepturilor fundamentale și asigură respectarea deplină a drepturilor fundamentale în timpul desfășurării activităților organizate pe baza acordului. Acordul prevede un mecanism independent și eficace de tratare a plângerilor, în conformitate cu dispozițiile relevante ale Regulamentului (UE) 2019/1896, pentru a monitoriza și a asigura respectarea drepturilor fundamentale în toate activitățile organizate pe baza acordului.

- **Protecția datelor**

Dat fiind că dispozițiile acordului privind statutul referitoare la transferul de date cu caracter personal nu diferă substanțial de modelul de acord privind statutul, și în concordanță cu Regulamentul (UE) 2019/1896, Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor nu a fost consultată cu privire la dispozițiile acestui acord privind statutul.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Un acord privind statutul nu are, în sine, implicații financiare. Trimiterea efectivă a echipelor de polițiști de frontieră pe baza unui plan operațional ar implica suportarea unor costuri din bugetul agenției. Operațiunile viitoare efectuate în temeiul unui acord privind statutul vor fi finanțate din resursele proprii ale agenției, astfel cum se prevede în ciclul bugetar anual al Uniunii.

---

15 Comunicarea COM(2021) 829.

16 JO L 202, 25.6.2020, p. 3.

Contribuția Uniunii la Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă face deja parte din bugetul Uniunii, astfel cum se prevede în Concluziile Consiliului la Acordul privind cadrul financiar multianual.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planurile de punere în aplicare și măsurile de monitorizare, evaluare și raportare**

Comisia va asigura monitorizarea adecvată a punerii în aplicare a acordului privind statutul.

2024/0075 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind semnarea, în numele Uniunii, a Acordului dintre Uniunea Europeană și Republica Serbia privind activitățile operative desfășurate de Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă în Republica Serbia

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 77 alineatul (2) literele (b) și (d) și articolul 79 alineatul (2) litera (c), coroborate cu articolul 218 alineatul (5),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

(1) În situațiile în care trebuie trimise echipe de gestionare a frontierelor din cadrul corpului permanent al poliției de frontieră și gărzii de coastă la nivel european către o țară terță în care membrii echipei vor exercita competențe de executare, articolul 73 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2019/1896[1] prevede că Uniunea trebuie să încheie cu țara terță respectivă un acord privind statutul, pe baza articolului 218 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

(2) La data de 18 noiembrie 2022, Consiliul a autorizat Comisia să deschidă negocieri cu Republica Serbia referitoare la un acord privind activitățile operative desfășurate de Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă în Republica Serbia (denumit în continuare „acordul”)[2].

(3) Aceste negocieri s-au încheiat cu succes.

(4) Prezenta decizie constituie o dezvoltare a dispozițiilor acquis-ului Schengen la care Irlanda nu participă, în conformitate cu Decizia 2002/192/CE a Consiliului[3]; prin urmare, Irlanda nu participă la adoptarea prezentei decizii, aceasta nu este obligatorie pentru respectivul stat membru și nu i se aplică.

(5) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei decizii, nu are obligații în temeiul acesteia și nu face obiectul aplicării sale. Deoarece prezenta decizie constituie o dezvoltare a acquis-ului Schengen, Danemarca decide, în conformitate cu articolul 4 din protocolul respectiv, în termen de șase luni de la data la

[1] Regulamentul (UE) 2019/1896 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2019 privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1052/2013 și (UE) 2016/1624 (JO L 295, 14.11.2019, p. 1).

[2] JO L 300, 21.11.2022, p. 29.

[3] Decizia 2002/192/CE a Consiliului din 28 februarie 2002 privind solicitarea Irlandei de a participa la unele dintre dispozițiile acquis-ului Schengen (JO L 64, 7.3.2002, p. 20).

care Consiliul decide cu privire la prezenta decizie dacă o va pune în aplicare în legislația sa națională.

(6) Acordul ar trebui să fie semnat în numele Uniunii, sub rezerva încheierii sale la o dată ulterioară. Declarația atașată cu privire la Islanda, Regatul Norvegiei, Confederația Elvețiană și Principatul Liechtenstein ar trebui să fie aprobată în numele Uniunii,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Se autorizează, prin prezenta decizie, semnarea Acordului dintre Uniunea Europeană și Republica Serbia privind activitățile operative desfășurate de Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă în Republica Serbia („acordul”), sub rezerva încheierii sale.

Textul acordului care urmează să fie semnat este anexat la prezenta decizie.

Articolul 2

Declarația atașată la prezenta decizie se aprobă în numele Uniunii.

Articolul 3

Secretariatul General al Consiliului stabilește instrumentul prin care se acordă puteri depline pentru semnarea acordului, sub rezerva încheierii acestuia, persoanei (persoanelor) indicate de Comisie.

Articolul 4

Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele